

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Шляхи забезпечення
стабілізації економіки
в умовах пандемії

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

Міжнародна науково-
практична конференція

**Шляхи забезпечення
стабілізації економіки
в умовах пандемії**

Матеріали

30 квітня 2021 р.

м. Одеса

УДК 33

Шляхи забезпечення стабілізації економіки в умовах пандемії : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 30 квітня 2021 р). Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. 85 с.

У збірнику представлені тези доповідей, оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції “Шляхи забезпечення стабілізації економіки в умовах пандемії”, яка була проведена Східноєвропейським центром наукових досліджень 30 квітня 2021 р.

Збірник розрахований на вчених, викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, представників підприємницьких структур і широкий читацький загал.

Робочі мови конференції: українська, англійська та російська.

Видається в авторській редакції

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та друкуються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, власних імен, географічних назв, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Відповідно до Закону України “Про авторське право і суміжні права”, при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов’язковим.

**Research
Europe.org**

© Колектив авторів, 2021
© Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021
© Research Europe, 2021

Офіційний сайт: researcheurope.org

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА

Аверчев О. В., Фесенко Г. О., Гончарський І. Л. Вплив пандемії на розвиток ринку гречки.....	6
Арутюнян Р. Р. Социально-экономическая идентификация украинской экономики и последствия пандемического кризиса.....	9
Костенюк Ю. Б., Левчук А. О. Аналіз змін харчових звичок споживачів в Україні в умовах пандемії COVID-19.....	19
Тимченко О. І. Особливості розвитку малого підприємництва в умовах пандемії COVID-19.....	21
Ukhnal N. Development of the global insurance market under pandemic economic shocks.....	23
Чиняк В. В., Пугінська В. В., Слава С. С. Прогнозні терміни відновлення діяльності готельних підприємств Закарпатської області в посткоронавірусний період.....	27

СЕКЦІЯ 2. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Панфілова Т. О. Пріоритети інвестування в умовах пандемії.....	29
Толкачев В. А. Цифровізація в глобальному світі.....	32

СЕКЦІЯ 3. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Vagner I. COVID-19: impact on accounting.....	34
Винник М. В., Шкроміда Н. Я. Специфічні особливості організації обліку розрахунків з оплати праці в бюджетних установах.....	36
Гринишин М. І. Вплив COVID-19 на сплату єдиного соціального внеску для ФОП.....	38
Іванова Т. М. Облік дебіторської заборгованості: порівняльний аспект.....	40
Сук П. Л. Способи розподілу витрат майбутніх періодів за кумулятивним методом амортизації.....	42
Шелега М. М., Булат Г. В. Облікова політика підприємства: сутність та значення.....	45

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ**Мазурець А. В.**

Стримінгові компанії – сьогодення та майбутнє.....49

Сус Л. В., Сус Ю. Ю.Особливості концентрації банківської системи
України: загрози та перспективи.....54**Тищенко В. В.**

Оцінка міжнародних резервів України.....57

Тищенко О. І.Вплив пандемії COVID-19 на доходи та
витрати українських банків у 2020 році.....59**Целуйко О. І.**

Сутність та зміст фінансової безпеки країни.....61

СЕКЦІЯ 5. МЕНЕДЖМЕНТ**Артиш В. І., Артиш Н. В.**Стратегія управління підприємств з
органічного агровиробництва в Україні.....64**Бессонова А. В.**Трудовий потенціал підприємства:
визначення і методика розрахунку.....66**Белоусов Я. І., Серебряк К. І., Белоусова Л. І.**Особливості організаційних тенденцій та управлінські
аспекти щодо об'єднаних підприємств.....68**Гавриленко В. Д.**

Сучасні проблеми менеджменту в умовах пандемії COVID-19.....72

Kalashnikova K.Risks of loss of competitiveness of the construction
enterprise in the strategic aspect.....75**СЕКЦІЯ 6. ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА****Карпенко К. А.**

Аналіз туристичних потоків Херсонщини.....77

Соколовський В. А., Щоголева І. В.Шляхи подолання наслідків пандемії для туристичного
та готельно-ресторанного бізнесу.....79**СЕКЦІЯ 7. ПРАВО****Андріїв В. В., Корольова О. А.**

Окремі питання правового регулювання праці жінок.....81

Хайлова Т. В., Шульга А. О.

Роль договірної роботи на підприємстві.....83

розподілом виділяють дві групи споживачів: раціональні та ірраціональні [3, с. 376]. Пандемія коронавірусу несподівано створила екстремальні умови для споживача, за яких можна було відрізнити раціонального та ірраціонального покупця. Раціональний споживач свідомо дбав про оптимізацію власних фінансових можливостей у нестабільній ситуації з можливістю втрати постійного доходу та формував споживчий кошик порціонно, обираючи найнеобхідніші товари. Ірраціональний споживач у свою чергу піддався паніці та купував неоптимальну кількість продукції (більше необхідної норми) часто за завищеними цінами.

Враховуючи результати проведеного дослідження, можна зробити висновок, що пандемія COVID-19, а саме введенні карантинні обмеження для запобігання поширенню хвороби змінили наявні споживчі звички – харчові та допомогли сформуванню нові звички, підлаштовуючи споживачів під нові реалії.

Список використаних джерел

1. Шевченко Т. М. Nielsen: як пандемія вірусу COVID-19 вплинула на зміни у споживчих настроях. URL: <https://rau.ua/novyni/nielsen-covid-19-pastroyi> (дата звернення: 21.04.2021).

2. Окландер М. А., Жарська О. І. Поведінка споживача. Київ: Центр учбової літератури. 2014. 208 с.

3. Балук Н. Р., Басій Н. Ф. Систематизація моделей поведінки споживачів як засіб пошуку напрямків їх удосконалення. *Науковий вісник НЛТУ України*. Вип. 21.4. С. 376.

УДК 334.72

JEL Classification: L26

Тимченко О. І.,
старший викладач
кафедри економіки і права,
Національний університет
харчових технологій, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Роль малого підприємництва в сучасній економіці неможливо переоцінити, оскільки завдяки малому підприємництву відбувається: створення нових робочих місць; насичення споживчого ринку якісними товарами і послугами; розширення бази оподаткування; швидке реагування на зміни ринкової кон'юнктури; підвищення рівня добробуту населення та скорочення бідності;

Тимченко О. І. Особливості розвитку малого підприємництва в умовах пандемії COVID-19. *Шляхи забезпечення стабілізації економіки в умовах пандемії*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 30 квітня 2021 р). Одеса: Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. С. 21 – 23.

формування підприємницького прошарку як основи середнього класу; пом'якшення соціальної напруги у суспільстві; надання сучасній економіці конкурентного характеру й послаблення монопольних тенденцій тощо. Саме тому підтримка розвитку малого підприємництва є стратегічним завданням національних урядів задля відновлення макроекономічної, а також політичної та соціальної стабільності країни.

У 2020 році мале підприємництво в Україні і в цілому у світі зазнало нового чутливого удару внаслідок спалаху пандемії COVID-19, спричинених нею кризових процесів і порушення стабільності в економіці. Запровадження урядом карантинних заходів, локдаунів і вимог соціального дистанціювання вивело мале підприємництво на межу виживання. До традиційних труднощів розвитку малого підприємництва додалися нові, пов'язані із сучасними глобальними викликами: більша вразливість, порівняно із великим підприємництвом, до несприятливих економічних факторів та порушення макроекономічної стабільності; стрімке падіння доходів суб'єктів малого підприємництва, що удвічі перевищує скорочення доходів для великого підприємництва; значні фінансові втрати, які суб'єкти малого підприємництва почали зазнавати вже на 2 – 3 місяць карантинних обмежень; вимушене скорочення штату співробітників, що призвело до зростання рівня циклічного безробіття; збільшення долі банкрутств серед суб'єктів малого підприємництва порівняно із середнім та великим, насамперед тих, які задіяні у сфері обслуговування, розваг, громадського харчування; додаткове навантаження на державу щодо збільшення обсягів соціальних трансфертів, пов'язаних із виплатами допомоги по частковому безробіттю і наданням державної допомоги найуразливішим суб'єктам малого підприємництва; погіршення криміногенної ситуації в країні через втрату багатьма громадянами основних засобів для існування, бізнесу і доходу [1].

На початку 2021 року дослідження, проведене Європейською Бізнес Асоціацією, зафіксувало падіння Індексу настроїв малого бізнесу до 2,38 балів з 5-ти можливих, порівняно з 3,07 балами минулого року. Зниження оцінок призвело до очікування позитивних змін у майбутньому. Раніше прогнози підприємців були більш оптимістичними, ніж їхні оцінки поточного стану справ, у середньому на 20 %. Лише 27 % підприємців очікують поліпшення стану справ проти торішніх 59 %. Водночас 52 % підприємців прогнозують погіршення ситуації. Загалом внаслідок пандемії у більш ніж половини підприємців (58 %) суттєво зменшилася кількість замовлень, хоча при цьому обсяг постійних витрат у вигляді податків та навантаження на фонд оплати праці залишився незмінним [2].

Можливості держави з надання фінансової допомоги малому підприємству є доволі обмеженими. Тому розширення антикризової складової державної програми “Доступні кредити 5 – 7 – 9 %” з рефінансування поточних заборгованостей і поповнення обігових коштів відразу стали використовуватися підприємцями. Про підвищений попит саме на ці компоненти програми також свідчать дані Офісу розвитку малого і середнього підприємництва при Мінекономіки. Станом на кінець лютого 2021 року обсяг виданих кредитів для рефінансування та покриття постійних витрат склав 12,2 млрд грн та 5,4 млрд грн відповідно, що значно випередило обсяг інвестиційних кредитів – 3,7 млрд грн [3].

За результатами дослідження, лише кожен п'ятий підприємець планує брати кредит програми “Доступні кредити 5 – 7 – 9 %”, щоб розвивати свій бізнес. Представники малого підприємництва досі не повною мірою оцінили привабливість кредитів як інвестиційного інструменту. Через бюрократичні складнощі з доведенням своєї платоспроможності та життєздатності нових проектів малим підприємцям часто відмовляють у видачі кредитів з інвестиційною метою. Кількість опитаних, які вважають, що отримати кредит в Україні важко або ж взагалі неможливо, зростає на 10% у порівнянні з минулим роком і зараз складає 64 % [4].

В умовах пандемії COVID-19 напрямками підтримки та розвитку малого підприємництва є: зменшення втручання державних органів у діяльність суб'єктів господарювання, усунення адміністративних бар'єрів; системне зниження корупції; модернізація податкової системи; підвищення доступності фінансування на основі спрощення вимог до позичальників та застави; розширення можливостей зовнішньоекономічної діяльності; підвищення рівня цифровізації державних послуг та підприємницьких компетенцій малого бізнесу, збільшення обсягів електронної комерції.

Список використаних джерел

1. Красота О. В., Кір'єв І. С. Особливості розвитку малого підприємництва в умовах порушення макроекономічної стабільності. *Ефективна економіка*. Київ, 2021. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
2. Презентація результатів Індексу настроїв малого бізнесу за 2020 рік. URL: <https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/small-business-index-2021.pdf>.
3. Офіс розвитку малого і середнього підприємництва. URL: <https://sme.gov.ua/sme-development-office>.
4. Бізнес на низькому старті: у чому песимізм малих підприємців. URL: <https://eba.com.ua/biznes-na-nyzkomu-starti-u-chomu-pesymizm-malyh-pidpryyemtsiv>.

UDC 368

JEL Classification: G22

Ukhnal N.,

Junior Researcher, Department of Macroeconomic Regulation and International Economic Relations, SESE “The Academy of Financial Management”, Kyiv

DEVELOPMENT OF THE GLOBAL INSURANCE MARKET UNDER PANDEMIC ECONOMIC SHOCKS

The world insurance market is a part of the global financial and economic space, which unites national insurance markets around the world. The effective

Ukhnal, N. (2021). Development of the global insurance market under pandemic economic shocks. *Shliakhy zabezpechennia stabilizatsii ekonomiky v umovakh pandemii* (pp. 23 – 26). Odesa: Eastern European Center for Scientific Research.